

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XIV. Præposito R. & I. Archidiacono a Sussion.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

pos dissidii causas dicant. Concil. Tolet. 12. can. 8. præcipit Episcopis, ut obtent, ne viri cum uxori- bus divortium faciant. Concil. Aurel. 3. can. 10. ibi: Illud etiam adjiciendum credimus, ut in Episcopi discussione consistat, de his qui in civitate sua ac ver- ritorio consistunt, & tali sunt ordinis sociati, incesto nimirum adulterio potius quam conjugio, utrum ignoranter ad illicita conjugia venerint, ac per con- sumaciam qua sunt interdicta præsumperint. Et in novella 1. Alexii Comneni, quæ extat lib. 2. jur. Græco-Rom. statuitur, universa, quæ ad animam spectant, ipsaque adeo matrimonia tam dijudica- si, quam executioni mandari, tam ab Archiepisco- pis, quam Episcopis debere, c. multorum 35. q. 6. cap. auditis, de præscrip. l. 7. tit. 10. part. 4. nam de causis arduis, & magnis magnates quoque, & magni judices judicare debent. l. & non distinguen- dus 32. §. de liberali, ff. de arbitris, l. 2. C. de pedan. judic. l. 1. C. ubi Senatores, Fornerius lib. 2. select. c. 23. Cuiac. lib. 9. observ. cap. 37. Morla in emp. tit. 2. nu. 145. Undè rectè contrà Anguianum tener Valer- ron. de transact. tit. 3. q. 2. n. 68 Rectores Academia- rum Complutensis, & Pincianæ non posse de his causis inter personas studii cognoscere. Circa can- cellarium nostræ Universitatis Salmantinx certum est, olim de his causis cognovisse, sed jam similem jurisdictionem non exercere, verè refert Pater

Mendo de jure acad. lib. 1. cap. 23. n. 496. Jure ergo communi Episcopi sunt proprii judices causarum matrimonialium, ut doctè probat Filescus in c. 1. de offic. ordin. §. 13. Barbosa de potest. Episcopi alleg. 84. Basilius de matrim. lib. 5. cap. 11. Dixi jure com- muni, quia virtute delegationis etiam inferiores Prælati possunt de causis matrimonialibus cogno- scere, ut pro expositione diversorum jurum nota- vi in cap. 1. ut lue non contest.

c. Publicas pœnitentias.] Quas dare, augere, mi- nuere, vel condemnare ad Episcopum specialiter pertinet Concil. Ancyran. can. 5. Arelat. 2. can. 10. Milevit can. 23. Aurel. 4. can. 8. Carthag. can. 46. ubi Balsamon. Nicephorus Charophylax in frag. epist. ad Theodof. quamvis privatam pœnitentiam imponere proprium sit presbyteri pœnitentiarii, c. quæstum 6. cum sequent, de pœnit. & remiss. cap. mensuram 86. de pœnit. dist. 1. cap. tempora 2. 26. quæst. 7. Synodus Merensis can. 10. D. Basilius in Epist. ad Amphylach can. 2. Illustrant Filescus in c. 1. §. 4. de offic. ordin. Landmeter. lib. 2. de Clerico, c. 89. Cironius ad tit. de pœnit. & remiss. De pœniten- tia publica, & solenni plura dabimus in cap. 1. de pœnit.

d. Indulgentiarum.] Ut probavimus in cap. pen- ult. de pœnit. ubi de personis, quibus competit facultas concedendi indulgentias agemus.

C A P U T XIII.

Honorius III. P. titulo sanctæ a Pudentiana Presb. Cardin. & Vicario nostro.

Dilectus filius Joannes Sancti Thomæ de b Partitione presbyter exposuit coram no- bis, quod c Rectores fraternitatis urbis ipsum ad revelandum fures, & id quo d fu- per quodam furto sibi tanquam d Sacerdoti fuerat revelatum, vel ad satisfaciendum exinde damnum passo arctare nitentes, in eum, nisi alterum præmissorum infra octo dies efficeret, tulerunt sententiam interdicti. Quia igitur perniciosum esset prædictum Presbyterum sibi taliter credita revelare, ac iterum iniquum cogi ad id, quod non rapuit, exsolvendum, disc. tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus præfatos Re- ctores coram te conveniens, injungas eisdem, ut à memorati Presbyteri super hoc grava- mine penitus conquiescant.

NOTÆ.

a. P. titulo san. Pudentiana.] Petro videlicet Sa- xoni, Anagnino Henrico, qui creatus fuit Cardinalis ab Innocentio III. Anno 1206. ut re- fert Ciaconius in ejus vita, & fuit Vicarius Urbis Romæ; nam licet usque ad tempora Pauli IV. Vi- carii Pontificis tantum essent Episcopi, ut probat Cohel. in not. Cardin. c. 55. tamen Petrus hic fuit Vicarius creatus ab Honorio pro eo tempore, quo ipse Reate permansit, ut probat ipse Cohelius; & ita rectè in præfenti appellatur Vicarius Ponti-

ficus. Titulus sanctæ Pudentianæ, aliàs Pastoris, est unus ex antiquis titulis urbis, ut probat Cohel. ubi supra, cap. 6.

b. De partitione.] Legendum est de parione, nam sexta Regio urbis, ubi est templum D. Tho- mæ, appellatur Regio Parionis.

c. Rectores.] Qui tempore Honorii III. habebant jurisdictionem delegatam supra Clerum, ut post Abbatem Siculum probat Cironius in præfenti.

d. Tanquam Sacerdoti.] In Sacramento pœni- tentiæ, contra sigillum quod servare tenebatur, juxta tradita in cap. 2. de offic. ordin.

C A P U T XIV.

Præposito R. & I. Archidiacono a Sueffion.

Dilecta in Christo filia Abbatisa b Iotren. nobis insinuare curavit, quod cum Pref- byteri, & Clerici Iotrensis Ecclesiæ, Melden. Diœcesis non consueverint proprium habere sigillum, nec sint unum corpus, ita quod Capitulum appelleretur; nihilominus tamen contra voluntatem ipsius Abbatisæ, quæ ipsorum c caput est, & patrona, sigil- lum

lum habere contendunt in ejus præjudicium, & gravamen: quare id eis petiit à nobis inhiberi. Quia verò nobis constitit de præmissis, discret. vestræ mandamus, quatenus inquisitâ super his diligentius veritate, si vobis constiterit rem taliter se habere, dictis Presbyteris, & Clericis auctoritate nostra inhibeatîs expressè, nè præsumant, vel de novo fabricare sigillum, vel uti eo, si fortè noviter fabricarunt: ipsos, si contrâ prohibitionem nostram venire præsumperint, à præsumptione hujusmodi per censuras Ecclesiasticas appellatione postpositâ compescentes.

NOTÆ.

1. ^a *Suessonen.]* Ita etiam legitur in quarta Compilatione, *sub hoc tit. cap. 2. De Sueffionensi Ecclesia jam nonnulla adduxit in c. 2. ne Sede vacan.*
^b *Iotren.]* Monasterium hoc est Ordinis Divi Benedicti in Diocesi Meldensi, vulgò dictum de Iouars, cujus meminerunt Albertus Mireus in *Galtea Christ. Chopinus lib. de sacra pol. tit. 1. fol. 59.*
2. ^c *Caput est.]* Cum jurisdictione, juxta tradita in *cap. dilectâ, de majorit. & obed.*

COMMENTARIUM.

3. **L**icet quilibet privatus possit uti sigillo privato, tamen sigillum publicum, seu authenticum, quod sublimè argumentum est imperii, & jurisdictionis, tantùm supremi Principes, tam sæculares, quàm Ecclesiastici, nec non Abbates regulares, Capitula & Collegia approbata habere valent ad fidem publicè faciendam pro tota communitate, *c. 2. & 3. de fide instrum. cap. post sessionem 7. de probat. cap. cum nobis, de testib.* Concilium Londin. celebratum anno 1237. Præsidente Othone Cardinali Legato Sedis Apostolicæ in Anglia, apud Matthæum Paris. *Quoniam Tabellionum usus in Regno Anglia non habetur, propter quod magis ad sigilla authentica credi est necesse, ut eorum copia facilius habeatur, statuimus ut sigillum habeant non solum*

*Archiepiscopi, & Episcopi, sed etiam eorum Officiales, nempe Abbates, Priores, Decani, Archidiaconi, & eorum officiales, Decani rurales, nec non Ecclesiarum Cathedralium Capitula, & cetera quoque Collegia, & Conventus cum suis Rectoribus, aut divorsim juxta eorum consuetudinem, vel statum, pro varietate quoq; cujuslibet prædictorum habeat unusquisque sigillum, nomen puta dignitatis, officii, collegii, & etiam illorum proprium nomen, qui dignitatis, vel officii perpetui gaudent honore, insculptum notis, & characteribus manifestis; sicque sigillum authenticum habeant. Denique illi, qui temporale officium susceperint, puta Decani rurales, & Officiales, sigillum suum, quod tantum officii nomen habeat insculptum, finito officio ei à quo habebant officium, continere & sine mora resignent. Probat Theodorus Oping *de jure sigil. c. 4. & 5. Ciron. ad tit. de his qua fiunt à majori parte, Altesferra de Ducibus lib. 3. c. 4. & nos de sigillo Imperatoris, & Episcopi egimus in d. c. 2. c. inter, de fide instrum. cap. post sessionem, de probat. Undè rescripsit Honorius III. in præsentî decrevit, Clericos Iotrensis Monasterii non posse uti sigillo authentico, quia unum corpus, aut collegium non habebant & simile sigillum est argumentum Capituli, aut communitatis approbata. c. 47. de ap. pel. Joan. Sarisbar. *epist. 291. docent ultra congestos à Barbofa in præsentî Cironius in notis ad hunc rex Anguianus lib. 2. de legibus, c. 1. Azeved. in l. tit. 2. lib. 4. recop. Altesferra dicto cap. 4. ad finem.***

CAPUT XV.

Abbati Sancti Alberti, Archidiacono de Annona, & Præpositi, Camarac.

Gravem, & dolore non vacuam, ac toti Clero contumeliarum aculeis circumfertam recepimus quaestionem, quod quum Venerabilis Frater noster ^b Ambianensis Episcopus quoddam beneficium vacans, quod ^c altare dicitur de Villefco, cuidam idoneo, prout ad se spectare credebat, absente tamen Ambianensi Archidiacono contulisset, idem Archidiaconus stipatus caterva Manofferi fratris sui, & quorundam aliorum, accedens ad Episcopum memoratum, & proponens, quod ei injuriatus fuerat super hoc, institit apud eum, ut sine causæ cognitione à beneficio ipso prorsus amoveretur ab Episcopo institutus. *Et infra:* Discretionî vestræ mandamus, quatenus si vobis constiterit, Archidiaconum sæpèdictum semel, & secundo contrâ fidem ^d homagii præstiti ac debitam reverentiam Episcopum suum esse Dominum denegasse, vel in foro ^e sæculari super rebus spiritualibus deposuisse contrâ Episcopum, attendendo quod sibi responderet ibidem, aut invasioni Episcopi, & sociorum ejus, quam M. frater ejus cum complicibus suis fecit, causam, vel consilium præbuisse, ipsum tanquam membrum putridum, nè suâ contaminet alios corruptelâ, ab Ambianensi Ecclesia perpetuò abscindatis, & removeatis omninò, facientes beneficia, quæ idem detinet, personis idoneis per illos, ad quos donatio eorum pertinet, assignari: alioquin quia publicâ famâ laborat, & manifestæ præsumptiones apparent, purgationem ei super præmissis canonicam cum manu decima ejusdem dignitatis, & ordinis ejusdem Provincia indicatis: quod si fortè in tali purgatione defecerit infra tempus præfigendum à nobis, ipsum cujuslibet contradicti appellationis impedimento sublatis, ab officio, beneficioque privetis, facientes nihilominus, sicut superius est expressum, beneficia quæ idem Archidiaconus detinet, personis idoneis assignari.

NOTÆ